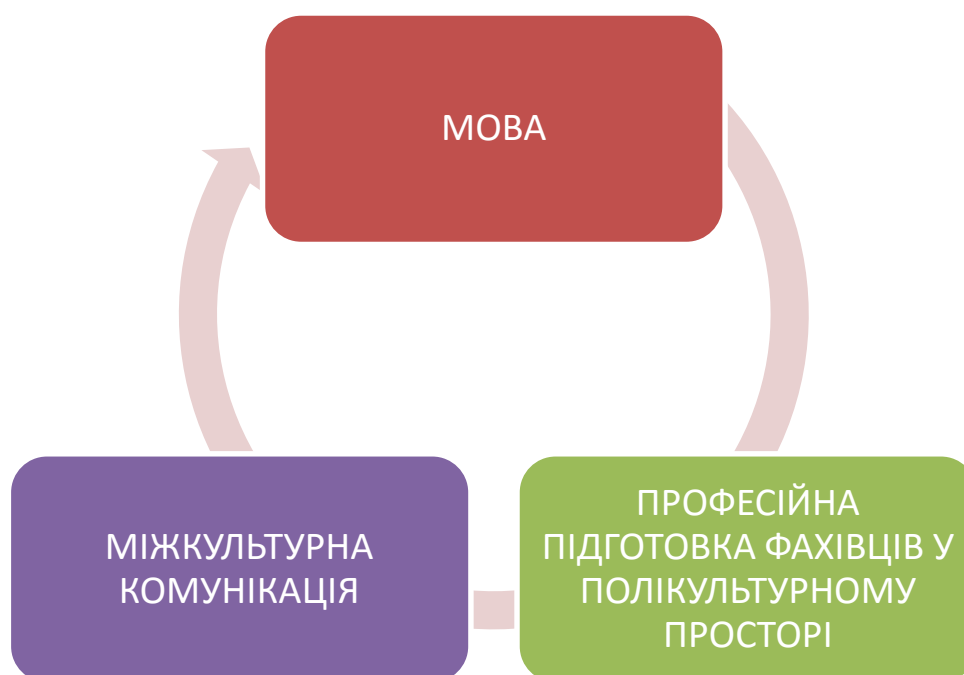

МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У
ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ»

ОДЕСА – 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Секція теоретичної та прикладної лінгвістики

Південного регіонального наукового центру НАН і МОН України

II МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ
ПРОСТОРІ»**

16.05.2016 - 17.05.2016

Одеса – 2016

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Т. І. Койчева доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Заступник голови:

Т. М. Корольова доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри перекладу і теоретичної та
прикладної лінгвістики
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Члени оргкомітету:

О. В. Попова кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики,
співдиректор Освітньо-культурного центру
«Інститут Конфуція» ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» з українського боку;

Дін Сінь кандидат психологічних наук, доцент гуманітарного
Інституту Харбінського інженерного університету,
співдиректор Освітньо-культурного центру «Інститут
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
з китайського боку

Відповідальний секретар конференції:

Т. В. Стоянова відповідальний секретар Освітньо-культурного центру
«Інститут Конфуція» ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

nowadays. Skype can be used to provide a variety of authentic learning experiences to students. It has great importance for training future specialists.

Prospects for further research: with tools such as Skype, we can connect students with peers, teachers, and experts in ways we didn't think possible just a few years ago. These tools open doors and break down barriers that were once held in place by sheer distance. Skype is one of many tools that allows students to gain firsthand knowledge of people and places all over the globe.

We hope that this technology will help us forge a mutual understanding with those who are different from us, thereby leaving the world a little better off than when we started.

Literature

1. [http://www.rusnauka.com/CONF/ARH_CONF/MyPage_arh_conf.htm]
2. [<http://www.ldoceonline.com/>]
3. [<http://www.learnnc.org/lp/pages/6573>]

Ірина Кожушко

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ВРАХУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОГО МЕНТАЛІТЕТУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

“Лінгвістичний поворот”, який відбувся у філософії 50-х – середини 70-х років, мав своїм наслідком значне зростання уваги науковців до фактів уживання мови в різних контекстах, до прагматики мовлення [2, с. 51]. Принцип антропоцентризму, відповідно до якого вся організація мовленнєвих повідомлень досліджується та аналізується в контексті прагматичної діяльності мовця та слухача, став однією з основ сучасного мовознавства [4, с. 167]. Нова (прагматична) парадигма філософії мови, як вважає Ю. Степанов, відрізняється від семантичної та синтаксичної тим, що в ній уся мова співвідноситься із суб'єктом (“Я”), який її використовує, а всі основні поняття,

що вживаються для опису мови, релятивізуються, розглядаються як функції [8, с. 216]. Оскільки актантами спілкування завжди є певні суб'єкти, то, як зазначає А. Мецлер, необхідно вивчати швидше зв'язок між співбесідниками, ніж людини з мовним знаком, шукати прагматику мовного спілкування передусім “не у сфері стосунків мовних знаків, а у сфері стосунків людей, що беруть участь у комунікації” [7, с. 5]. Комунікацію, таким чином, слід розглядати як процес, під час якого мовно виражаються когнітивні та психологічні особливості адресанта й адресата, певні фрагменти картини світу, риси національного менталітету.

Такий підхід є актуальним зокрема під час відбору навчального матеріалу для викладання мов як іноземних у рамках поширеного в сучасній методиці варіанту комунікативного підходу – комунікативно-діяльнісного підходу. Основними його рисами є мовленнєва спрямованість процесу навчання, функціональність матеріалу, ситуативність в організації тренування, автентичність матеріалів, комунікативний характер завдань, індивідуалізація процесу навчання [1, с. 106].

Мета цієї статті – проаналізувати вплив деяких особливостей українського менталітету на відбір лінгвістичного матеріалу для викладання української мови як іноземної.

Реалізація зазначеної мети передбачає розв'язання таких завдань: визначити особливості українського менталітету; розглянути їх проекцію на комунікативну площину мови.

Об'єктом дослідження є особливості українського менталітету, а предметом – їхня проекція на мовний матеріал, що викладається в межах курсу української мови як іноземної.

Національний менталітет, за О. О. Засморжук, – це властивий конкретній етнічній спільності стиль життя, культури; властива конкретній нації система цінностей, світогляду, рис вдачі, норм поведінки, психологічних характеристик особи [6, с. 327]. Особливості національного менталітету знаходять відображення у мовній картині світу народу.

Так, наприклад, однією з головних рис українського менталітету, на думку багатьох дослідників, таких як Д. Чижевський, В. Липинський, О. Кульчицький та ін., є емоційно-почуттєвий характер, своєрідна “кордоцентричність” [3; 5]. «Висока українська емоційність, чутливість, ліризм, – як зазначають Г. П. Євсєєва та Л. М. Архипенко, – виявляється в естетиці українського народного життя і обрядовості, в артистизмі вдачі, у прославленій пісенності, у своєрідному м’якому гуморі тощо» [5]. Ці риси, звичайно, виявляються і в мові на різних її рівнях. Так, на лексичному рівні вони реалізуються у великій різноманітності демінутивів. Цю особливість треба враховувати під час викладання української мови іноземцям, оскільки, не знаючи зменшувально-пестливих суфіксів української мови, вони не зможуть зрозуміти зміст демінутивів, утворених навіть від знайомих їм слів. Наявність в українській мові широкого пласту емоційно-експресивної лексики вимагає від викладача якомога повніше охопити концептосферу емоцій та почуттів. Тому під час комунікативних вправ, незалежно від тематики заняття, доцільно мотивувати студентів висловлювати своє ставлення до розглядуваної проблеми, ініціювати діалоги, що актуалізують репрезентанти названої вище концептосфери. Емоційність та експресивність українців продукує також часте вживання вигуків у мовленнєвому потоці. Тому під час розробки комунікативних вправ на матеріалі діалогів або текстів необхідно враховувати цей аспект, щоб уникнути неприродної для розмовного стилю української мови «сухості».

Розглядаючи проекцію української ментальності на українську мовну картину світу, можна зробити висновок, що мова як структура є невіддільною від життя народу, його культури, національного характеру. Неможливо вивчати мову безвідносно до її носіїв, адже саме вони визначають сфери й інтенсивність уживання певних її елементів, адаптують загальнолюдські категорії до національної концептуальної картини світу.

Перспективним може бути подальше дослідження реалізації особливостей українського менталітету на різних мовних рівнях та

впровадження отриманих результатів під час викладання української мови як іноземної.

Література

1. Азимов Э.Г. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин. – М. : Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.
2. Бацевич Ф. С. Нариси з комунікативної лінгвістики : [моногр.] / Флорій Бацевич. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 281 с.
3. Бесєдіна Т.П. Специфіка української державності: мовний аспект / Т.П. Бесєдіна. – Режим доступу до статті : http://www.iai.donetsk.ua/_u/iai/dtp/CONF/7/articles/sec1/s1a1.html.
4. Дискурс іноземномовної комунікації : кол. моногр. / під заг. наук. ред. д-ра філол. наук, проф. К. Кусько. — Львів : Вид-во Львів. нац. ун-ту ім. Івана Франка, 2002. – 495 с.
5. Євсєєва Г. П. До питання про український менталітет і формування української національної ідеї / Г.П. Євсєєва, Л. М. Архипенко. – Режим доступу до статті : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2011-1/doc/1/13.pdf>.
6. Засморжук О.О. Ментальність чи менталітет – що відіграє першочергову роль у формуванні «обличчя» суспільства? / О. О. Засморжук // Збірник наукових праць “Гілея: науковий вісник”. – Вип. 81. – С. 325–329.
7. Мецлер А. А. Прагматика коммуникативных единиц / А. А. Мецлер. – Кишинев : Штиинца, 1990. – 104 с.
8. Степанов Ю. С. В трехмерном пространстве языка. Семиотические проблемы лингвистики, философии, искусства / Ю. С. Степанов. – М. : Наука, 1985. – 335 с.

Наталія Трефяк

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

РОЗВИТОК КРОС-КУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Студенти-іноземці, потрапляючи в новий мовно-культурний простір, часто зустрічаються з труднощами соціальної адаптації. Причиною такої ситуації є відсутність або недостатність знань та інформації про середовище й звичаї нової країни. Тому одне із актуальних завдань для викладача української мови як іноземної у вищих навчальних закладах – на початкових курсах (особливо першому та другому) сприяти легшому входженню студента-чужоземця в довколишнє середовище.